

Dokument s plenarne sjednice

B9-0198/2023 }
B9-0199/2023 }
B9-0200/2023 }
B9-0203/2023 }
B9-0204/2023 } RC1

17.4.2023

ZAJEDNIČKI PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen u skladu s člankom 132. stavcima 2. i 4. Poslovnika

koji zamjenjuje sljedeće prijedloge rezolucija:

B9-0198/2023 (PPE)
B9-0199/2023 (Renew)
B9-0200/2023 (S&D)
B9-0203/2023 (Verts/ALE)
B9-0204/2023 (ECR)

o izazovima s kojima se suočava Republika Moldova
(2023/2595(RSP))

**Andrzej Halicki, Siegfried Mureşan, Michael Gahler, Rasa Juknevičienė,
Željana Zovko, David McAllister, Andrius Kubilius, Isabel Wiseler-Lima,
Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Ioan-Rareş Bogdan, Daniel Buda,
Cristian-Silviu Buşoi, Gheorghe Falcă, Sandra Kalniete, Arba Kokalari,
Andrey Kovatchev, David Lega, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz
White, Marian-Jean Marinescu, Dan-Ştefan Motreanu, Gheorghe-Vlad
Nistor, Radosław Sikorski, Eugen Tomac, Loránt Vincze**
u ime Kluba zastupnika PPE-a

RC\1276909HR.docx

PE744.123v01-00 }
PE744.124v01-00 }
PE744.125v01-00 }
PE744.128v01-00 }
PE744.129v01-00 } RC1

Pedro Marques, Tonino Picula, Thijs Reuten, Juozas Olekas

u ime Kluba zastupnika S&D-a

Dragoš Tudorache, Dacian Cioloş, Petras Auštrevičius, Nicola Beer,

Vlad-Marius Botoş, Vlad Gheorghe, Bernard Guetta, Nathalie Loiseau,

Karen Melchior, Dragoş Pîslaru, Ramona Strugariu, Hilde Vautmans

u ime Kluba zastupnika Renew

Viola von Cramon-Taubadel

u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a

Anna Fotypa, Angel Dzhambazki, Alexandr Vondra, Veronika

Vrecionová, Beata Mazurek, Bogdan Rzońca, Elżbieta Rafalska, Ryszard

Czarnecki, Elżbieta Kruk, Witold Jan Waszczykowski, Carlo Fidanza,

Beata Kempa, Joachim Stanisław Brudziński, Andżelika Anna

Moźdżanowska, Adam Bielan, Waldemar Tomaszewski, Jacek

Saryusz-Wolski, Anna Zalewska

u ime Kluba zastupnika ECR-a

Fabio Massimo Castaldo

Rezolucija Europskog parlamenta o izazovima s kojima se suočava Republika Moldova (2023/2595(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Republici Moldovi, Ukrajini i Rusiji,
 - uzimajući u obzir Sporazum o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane¹, koji uključuje područje produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine te koji je u potpunosti stupio na snagu 1. srpnja 2016.,
 - uzimajući u obzir zahtjev Republike Moldove za članstvo u EU-u od 3. ožujka 2022. i naknadno odobrenje statusa zemlje kandidatkinje koje je 23. lipnja 2022. dalo Europsko vijeće na temelju pozitivne ocjene Komisije i u skladu sa stajalištima Parlamenta,
 - uzimajući u obzir Mišljenje Komisije od 17. lipnja 2022. o zahtjevu Republike Moldove za članstvo u Europskoj uniji (COM(2022)0406), zaključke Vijeća od 24. lipnja 2022. o zahtjevima Ukrajine, Republike Moldove i Gruzije za članstvo, analitičko izvješće Komisije od 1. veljače 2023. o usklađivanju Moldove s pravnom stečevinom EU-a (SWD(2023)0032) i Izvješće Komisije od 6. veljače 2023. o provedbi pridruživanja Republike Moldove (SWD(2023)0041),
 - uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 23. ožujka 2023.,
 - uzimajući u obzir zajedničku izjavu sa 7. sastanka Vijeća za pridruživanje između EU-a i Moldove od 7. veljače 2023. i završnu izjavu s 13. sastanka Parlamentarnog odbora za pridruživanje između EU-a i Moldove od 23. ožujka 2023.,
 - uzimajući u obzir Povelju UN-a, Helsinški završni akt te Parišku povelju za novu Europu,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,
- A. budući da Republika Moldova od početka osuđuje rusku ratnu agresiju na Ukrajinu i podupire teritorijalnu cjelovitost Ukrajine; budući da je Republika Moldova nerazmjerno pogođena ratom jer se morala nositi s priljevom više od 700 000 ukrajinskih izbjeglica, što je brojka koja je razmjerno gledano veća nego u bilo kojoj drugoj zemlji, pri čemu se više od 100 000 izbjeglica i dalje nalazi u toj zemlji, dok je moldavsko gospodarstvo teško pogodjeno trgovinskim gubicima, smanjenjem stranih ulaganja te povećanjem cijena energije i prijevoza; budući da Ruska Federacija, u suradnji s domaćim akterima koje sponzorira Rusija, potiče i iskorištava posljedičnu gospodarsku nesigurnost kako bi delegitimizirala proeuropsku politiku moldavske vlade i potaknula protivljenje toj politici;

¹ SL L 260, 30.8.2014., str. 4.

- B. budući da je Rusija svoj izvoz plina iskoristila kao sredstvo pritiska na moldavsku vladu, među ostalim i na njezinu proeuropsku orijentaciju, umjetnim izazivanjem krize u opskrbi plinom 2021. i 2022.; budući da je ruska upotreba energije kao oružja dodatno razotkrila krvlju moldavskog energetskog sektora, a veze Moldove s tržištem i mehanizmima EU-a za plin i električnu energiju pomogle su u prevladavanju te krize; budući da su visoke cijene energije dovele do povećanja inflacije na 30 %, dok se gospodarska proizvodnja Moldove 2022. u realnim vrijednostima smanjila se 5,9 % u odnosu na prethodnu godinu; budući da, iako je Republika Moldova diversificirala svoju opskrbu prirodnim plinom iz izvora izvan Rusije, njezina opskrba električnom energijom i dalje uvelike ovisi o ruskoj elektrani Kučurgan u Pridnjestrovju;
- C. budući da je početkom 1990-ih Rusija izravno sudjelovala u ratu u Pridnjestrovju protiv moldavske države te je otad nastavila sponzorirati de facto odcijepljenu regiju Pridnjestrovja, u kojoj do danas po procjenama ima 1500 ruskih vojnika; budući da je 22. lipnja 2018. Opća skupština UN-a pozvala Rusku Federaciju da bezuvjetno i bez daljnje odgode dovrši propisno povlačenje svojih snaga i naoružanja s državnog područja Republike Moldove; budući da se u skladištu oružja u Kobasni, smještenoj u Pridnjestrovju na granici između Ukrajine i Moldove, nalazi oko 22 000 tona streljiva i vojne opreme iz doba Sovjetskog Saveza, koji su pod nadzorom operativne skupine ruskih snaga; budući da Ruska Federacija, unatoč obvezama koje je preuzeila 1999. i ponovno 2021., nije osigurala potpuno uništenje tog oružja i povlačenje svojih nezakonito raspoređenih vojnika;
- D. budući da je 21. veljače 2023. predsjednik Ruske Federacije Vladimir Putin opozvao svoj dekret od 7. svibnja 2012. o mjerama za provedbu vanjske politike Ruske Federacije, kojim se, među ostalim, Rusija obvezala da će tražiti načine za rješavanje separatističkog pitanja „na temelju poštovanja suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti i neutralnog statusa Republike Moldove pri određivanju posebnog statusa Pridnjestrovja”;
- E. budući da se Ruska Federacija koristi provokacijama, dezinformacijama, kibernapadima i ostalim hibridnim sredstvima u cilju podrivanja stabilnosti i suvereniteta Republike Moldove; budući da se Republika Moldova posljednjih godina suočava s porastom količine dezinformacija iz ruskih i proruskih izvora i medijskih kuća; budući da Rusija subverzivnim aktivnostima u moldavskom informacijskom prostoru također nastoji ugroziti široku potporu javnosti privremeno raseljenim Ukrajincima i Europskoj uniji, izvršiti pritisak na ukrajinske snage na južnoj granici i potaknuti destabilizaciju; budući da aktivne mjere koje je Rusija predvidjela obuhvaćaju osnivanje i promicanje paravanskih organizacija koje se predstavljaju kao nevladine organizacije i „kulturni centri”, uspostavu snažnih proruskih političkih i društvenih izbornih jedinica, vraćanja Republike Moldove u stanje ovisnosti o ruskim uglikovodicima te poduzimanje koraka koji bi mogli dovesti do oružane eskalacije u okupiranoj pridnjestrovskoj regiji Republike Moldove; budući da ruski dužnosnici opetovano i lažno tvrde da se stanovništvo koje govori ruskim jezikom u Republici Moldovi ugnjetava;
- F. budući da su ruski projektili čiji je cilj Ukrajina u nekoliko navrata prelijetali državno područje Republike Moldove, čime je očito narušen suverenitet Moldove, te da je u

nekoliko navrata ruski raketni otpad pao na državnom području Moldove, pri čemu je prouzročena šteta i ugroženi su civili; budući da su hitno potrebna ulaganja u nadzor nad zračnim prostorom i protuzračnu obranu Moldove te da je moldavska vlada od svojih zapadnih partnera zatražila sustave protuzračne obrane;

- G. budući da je 9. veljače 2023. ukrajinski predsjednik Volodimir Zelenski obavijestio Europsko vijeće da je Ukrajina presrela plan ruske tajne službe za uništenje demokratskog sustava u Republici Moldovi i uspostavu kontrole nad tom zemljom; budući da je to poslije potvrdila predsjednica Republike Moldove Maia Sandu, koja je izjavila da je ta zemlja primila obavještajne podatke u skladu s kojima Rusija planira nasilno svrgnuti proeuropsko vodstvo zemlje;
- H. budući da Rusija koristi unutarnje, proruske oligarhe i političke snage, kao što je stranka Šor, kako bi destabilizirala političko stanje u zemlji; budući da stranka Šor navodno aktivno regrutira građane, organizira logistiku i zloupotrebljava težak ekonomski položaj građana pružanjem finansijskih poticaja za sudjelovanje u prosvjedima protiv vlade od kolovoza 2022.; budući da je vođa stranke Šor Ilan Šor 2019. pobjegao iz Republike Moldove nakon što je osuđen za pranje novca i pronevjeru u skandalu povezanom s bankovnim prijevarama koji je doveo do odljeva jedne milijarde USD iz moldavskog bankarskog sustava; budući da je 13. travnja 2023. Prizivni sud u Kišinjevu osudio Ilana Šora na 15 godina zatvora zbog optužbi za korupciju u predmetu povezanom s bankovnom prijevarom; budući da moldavski tužitelji traže njegovo izručenje od Izraela te kazneno gone njegovu stranku zbog primanja nezakonitih finansijskih sredstava;
- I. budući da je moldavska vlada pozvala EU da nametne sankcije oligarhu Ilanu Šoru koji je u bijegu i kojega optužuje za to da pomaže Rusiji u vođenju hibridnog rata protiv vlade u Kišinjevu širenjem socijalnih nemira; budući da su Sjedinjene Američke Države i Ujedinjena Kraljevina sankcionirale oligarhe Ilana Šora i Vladimira Plahotniuca zbog sudjelovanja u bankovnoj prijevari vrijednoj jednu milijardu USD i drugim nezakonitim planovima;
- J. budući da je demokracija Republike Moldove pokazala otpornost na ruske dezinformacije i propagandu tijekom nedavne ponovne promjene u vlasti i unatoč pojačanom subverzivnom djelovanju koje provodi ili sponzorira Rusija; budući da su, unatoč svim tim pokušajima destabilizacije, moldavski narod i vodstvo i dalje odlučni slijediti proeuropski put koji su odabrali;
- K. budući da je 3. ožujka 2022. Republika Moldova podnijela zahtjev za pristupanje EU-u, čime je potvrđena odlučnost moldavskih vlasti i građana da unaprijede europsku integraciju Moldove; budući da je Republika Moldova sad zemlja kandidatkinja za članstvo u EU-u;
- L. budući da je vlada Republike Moldove započela ambiciozan proces političkih, pravosudnih i institucionalnih reformi te je pokazala odlučnost u tome da poduzme devet koraka utvrđenih u mišljenju Komisije kako bi ispunila uvjete za započinjanje pristupnih pregovora; budući da činjenica da moldavska vlada provodi postojeće sporazume pokazuje njezinu predanost užoj suradnji s Unijom i integraciji u nju; budući

da je pristupanje EU-u i dalje proces koji se temelji na zaslugama i ovisi o ispunjavanju utvrđenih kriterija i uvjeta;

- M. budući da je Republika Moldova blizak i cijenjen partner EU-a te su se odnosi između EU-a i Moldove tijekom protekle godine intenzivirali na temelju uzajamne obveze jačanja njihova političkog pridruživanja i produbljivanja gospodarske integracije; budući da se u Zaključcima Vijeća od 13. prosinca 2022. o proširenju i procesu stabilizacije i pridruživanja naglasak stavlja na daljnje produbljivanje sektorske suradnje EU-a s Moldovom i na njezinu integraciju u jedinstveno tržište EU-a; budući da EU i njegove države članice pružaju znatnu političku, gospodarsku i humanitarnu potporu Republici Moldovi te aktivno sudjeluju u promicanju vladavine prava, demokracije i reformi u toj zemlji; budući da je u zaključcima Europskog vijeća od 23. ožujka 2023. ponovno potvrđena odlučnost EU-a da nastavi pružati svu relevantnu potporu Republici Moldovi te je Komisija zadužena za predstavljanje paketa potpore prije sljedećeg sastanka Vijeća; budući da je ambiciozan i sveobuhvatan paket potpore presudan i za borbu protiv destabilizirajućih aktivnosti vanjskih aktera i za održavanje napredovanja zemlje ka pristupanju;
- N. budući da je Unija od listopada 2021. Republici Moldovi osigurala zajmove i bespovratna sredstva u iznosu od 1,09 milijardi EUR za jačanje njezine otpornosti, uključujući proračunsku potporu, makrofinansijsku pomoć, humanitarnu pomoć te pomoć u okviru Mechanizma Unije za civilnu zaštitu i Platforme za potporu Moldovi; budući da drugi obrok u iznosu od 105 milijuna EUR makrofinansijske pomoći obećane u studenome 2022. još nije isplaćen; budući da je Vijeće 2021. donijelo mјere pomoći u vrijednosti od sedam milijuna EUR te 2022. u vrijednosti od 40 milijuna EUR za daljnju neubojitu vojnu pomoć u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći (EPF); budući da misija EU-a za pomoć na granicama (EUBAM) podupire napore Moldove i Ukrajine da učinkovito upravljaju svojom zajedničkom granicom;
- O. budući da će Republika Moldova biti domaćin sljedećeg sastanka na vrhu Europske političke zajednice koji će se održati u Kišinjevu, čime će pokazati svoj ambiciozan i odlučan proeuropski stav;
- P. budući da je raspoređivanjem dodatnog specijaliziranog osoblja za granični nadzor Republika Moldova uklonila znatne logističke blokade na granici s Ukrajinom;
- 1. izražava solidarnost s narodom Republike Moldove u ovom teškom vremenu te ponovno ističe svoju nepokolebljivu potporu neovisnosti, suverenosti i teritorijalnoj cjelovitosti Republike Moldove; oštro osuđuje opetovane pokušaje Rusije da destabilizira Republiku Moldovu, njezinu vladu i društvo, koji obuhvaćaju upotrebu hibridnih sredstava, upotrebu opskrbe energijom kao oružja, opetovana kršenja njezina moldavskog zračnog prostora, kampanje dezinformiranja i organiziranje prosvjeda, kao i prijetnju upotrebe sile; poziva ruske vlasti da poštuju neovisnost, suverenitet i teritorijalnu cjelovitost Republike Moldove, da prestanu s provokacijama i pokušajima destabiliziranja zemlje, da povuku svoje vojne snage iz pridnjestrowske regije Republike Moldove, da na siguran način i pod međunarodnim nadzorom premjeste i potpuno unište cjelokupno streljivo i opremu iz skladišta oružja u Kobasni te da podrže mirno i

održivo rješavanje sukoba u Pridnjestrovlju, u skladu s načelima međunarodnog prava i u okviru međunarodno priznatih granica Republike Moldove;

2. poziva EU i njegove države članice da pomno prate stanje u Republici Moldovi i da poduzmu mjere za borbu protiv hibridnih sredstava kojima se koristi Ruska Federacija; poziva EU da pojača potporu Republici Moldovi, među ostalim pružanjem opsežnijih tehničkih resursa, financijske pomoći i stručnog znanja u borbi protiv dezinformacija, kibernapada i ostalih hibridnih napada; poziva Komisiju i Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) da poboljšaju stratešku komunikaciju o EU-u u Republici Moldovi; poziva Komisiju i države članice da nastave podupirati neovisnost medija u Republici Moldovi, kao i napore za povećanje medijske pismenosti i poboljšanje vještina kritičke analize u cijelom društvu kako bi se poboljšala sposobnost stanovništva za otkrivanje dezinformacija;
3. pozdravlja vodstvo i političku hrabrost predsjednice Maije Sandu te odlučnost i odgovornost moldavskih vlasti zahvaljujući kojima su uspjele razotkriti i suzbiti pokušaje destabilizacije vlade koje podupire Rusija; poziva Vijeće, Komisiju i ESVD da provedu temeljitu procjenu postojećih mjera potpore, uzimajući u obzir povećane sigurnosne rizike za Republiku Moldovu i potrebu za jačanjem otpornosti moldavskih državnih institucija, oružanih snaga i društva na vanjske pokušaje destabilizacije i provokacije; pozdravlja prijedlog švedskog predsjedništva za uspostavu civilne misije u Moldovi u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike (partnerska misija EU-a u Moldovi – EUPM Moldova) kako bi se pružila potpora u suzbijanju dezinformacija, kiberprijetnji i hibridnih prijetnji; poziva države članice da uspostave i brzo pokrenu ambicioznu savjetodavnu civilnu misiju EU-a u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike i da stoga daju prednost odobrenju te misije na sastanku Vijeća za vanjske poslove 22. svibnja 2023. te da osiguraju odgovarajuće osoblje i financiranje te misije;
4. poziva Komisiju i ESVD da dodatno ojačaju suradnju s Republikom Moldovom kako bi se povećala otpornost te zemlje na hibridne prijetnje, među ostalim zajedničkim razvojem strategije za očuvanje integriteta i sigurnog ozračja lokalnih izbora 2023., predsjedničkih izbora 2024. i parlamentarnih izbora 2025., kako bi se podržao rad novinara i organizacija civilnog društva koji nastoje suzbiti dezinformacije; poziva Komisiju i moldavske vlasti da učvrste stratešku komunikaciju s moldavskim stanovništvom, među ostalim u pridnjestarskoj regiji Republike Moldove; nadalje poziva društvene mreže da razviju, prilagode i provedu posebne mjere za moderiranje internetskog sadržaja osjetljive na kontekst dezinformacija u Republici Moldovi;
5. pozdravlja činjenicu da su moldavske vlasti jasno osudile rusku ratnu agresiju na Ukrajinu, kao i obećanje vlade da će se uskladiti s restriktivnim mjerama EU-a protiv Rusije; poziva Komisiju da pomogne Moldovi pri provedbi tih sankcija i pruži joj potporu kako bi se ublažile moguće negativne posljedice; pohvaljuje trajnu solidarnost Moldove s ljudima koji bježe iz Ukrajine zbog ruske ratne agresije i nedavnu odluku da im odobri privremenu zaštitu u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a; poziva Komisiju da nastavi pružati humanitarnu potporu preko Mechanizma EU-a za civilnu zaštitu, potporu u upravljanju granicama preko Agencije za europsku graničnu i obalnu

stražu (Frontex) i premještene misije EUBAM te potporu za transfer osoba u države članice EU-a u kontekstu Platforme za solidarnost; ponavlja poziv Komisiji i moldavskim vlastima da uzmu u obzir posebne potrebe djece izbjeglica iz Ukrajine koja trenutačno borave u Moldovi te da uspostave programe potpore za žene izbjeglice, posebno one kojima je potrebna specijalizirana potpora za žrtve rodno uvjetovanog nasilja, kao i da osiguraju pristup uslugama povezanim sa spolnim i reproduktivnim zdravljem;

6. ističe ulogu Republike Moldove u jamčenju regionalne sigurnosti, posebno od početka sveopće ruske invazije na Ukrajinu; pozdravlja povećanje potpore Republici Moldovi iz Europskog instrumenta mirovne pomoći 2022. radi pomoći pri modernizaciji moldavskih oružanih snaga; poziva države članice da povećaju doprinose koje Republika Moldova prima iz Europskog instrumenta mirovne pomoći, i to dugoročnijom i predvidljivom godišnjom dodjelom sredstava, čime bi se, među ostalim, Moldovi omogućilo da poboljša nadzor nad svojim zračnim prostorom i protuzračnu obranu, a time bi se povećala i sigurnost EU-a na njegovim granicama;
7. podržava kontinuirani rad u okviru političkog i sigurnosnog dijaloga na visokoj razini između EU-a i Republike Moldove kako bi se poboljšala suradnja u području vanjske i sigurnosne politike, riješila pitanja relevantna za regionalnu sigurnost i stabilnost te razmotrile mogućnosti za blisku koordinaciju i učinkovite mjere pomoći i potpore; cijeni sudjelovanje Republike Moldove u misiji EU-a za osposobljavanje u Maliju i njezinu namjeru da doprinese misiji EU-a za osposobljavanje u Somaliji i misiji EUFOR ALTHEA u Bosni i Hercegovini, te da pojača suradnju u suzbijanju hibridnih prijetnji;
8. poziva EU i njegove države članice da prošire područje primjene globalnog režima sankcija EU-a u području ljudskih prava kako bi kao kažnivo kazneno djelo uključile djela korupcije koja ugrožavaju sigurnost, stabilnost, ustavni poredak i demokratske institucije zemlje; poziva EU i njegove države članice da uvedu hitne sankcije protiv onih koji pokušavaju destabilizirati Republiku Moldovu, ugroziti njezinu sigurnost, stabilnost i ustavni poredak ili korumpirati njezine političke i gospodarske institucije; u tom kontekstu poziva EU da sankcionira oligarhe Ilan Šora i Vladimira Plahotniuca koji su u bijegu te da, prema potrebi, sankcionira njihova poduzeća i političke organizacije; poziva relevantne države i područja domaćine da izruče Ilan Šora i Vladimira Plahotniuca kako bi im se sudilo u Republici Moldovi;
9. ponovno potvrđuje svoju predanost članstvu Republike Moldove u EU-u; smatra da bi to bilo geostrateško ulaganje u ujedinjenu i snažnu Europu; prepoznaje napredak vlade u pogledu reformi i razine usklađenosti s pravnom stečevinom EU-a te je potiče da intenzivira rad na potpunoj i učinkovitoj primjeni Sporazuma o pridruživanju i detaljnog i sveobuhvatnog područja slobodne trgovine; potiče čelnike EU-a i država članica da nastave ulagati u politički dijalog s Republikom Moldovom i da posjećuju tu zemlju, među ostalim kako bi pokazali predanost EU-a europskoj budućnosti Moldove; poziva Komisiju da za devet koraka utvrđenih kako bi Republika Moldova napredovala prema članstvu u EU-u odredi jasne, mjerljive i dosljedne kriterije i mjerila;

10. pozdravlja znatne napore moldavskih vlasti da unaprijede program reformi i njihovu odlučnost da ispune devet točaka utvrđenih u mišljenju Komisije, unatoč pritisku Rusije i krizama potaknutima ruskom ratnom agresijom na Ukrajinu; potiče Republiku Moldovu da odlučno nastavi sa svojim programom reformi u području demokracije i vladavine prava; potiče vladu da surađuje sa svim dionicima na provođenju temeljite, održive i sveobuhvatne reforme pravosuđa i u borbi protiv korupcije, u skladu s preporukama EU-a i Venecijanske komisije; pohvaljuje odlučne korake koje je vlada poduzela kako bi se poboljšalo funkcioniranje pravosuđa, uključujući napredak postignut u postupku prethodne provjere za nove članove Vrhovnog sudskog vijeća i Vrhovnog tužiteljskog vijeća; potiče sve relevantne aktere, posebno Opću skupštinu sudaca, da se pobrinu za to da se preostala radna mjesta u Vrhovnom sudskom vijeću popune brzo i u skladu s visokim standardima u pogledu integriteta za njegove članove; pozdravlja mjere poduzete u području borbe protiv korupcije, kao što su provedba zakonodavstva o suđenjima u odsutnosti i napredak postignut u kaznenom progonu brojnih istaknutih slučajeva korupcije ili u slučajevima povezanim s bankovnom prijevarom u iznosu od 1 milijarde USD; poziva moldavske vlasti da nastave jačati napore u borbi protiv korupcije, posebno pojašnjavanjem mandata specijaliziranih institucija te zemlje za borbu protiv korupcije i povećanjem učinkovitosti Nacionalnog centra za borbu protiv korupcije i Nacionalnog tijela za integritet; podsjeća na važnost ostvarivanja vjerodostojnih rezultata u kaznenom progonu i osudama za korupciju na temelju proaktivnih i učinkovitih istraga kao najvećeg prioriteta;
11. potiče napore Moldove u borbi protiv organiziranog i teškog međunarodnog i transnacionalnog kriminala; poziva Komisiju da poveća pomoć moldavskim tijelima kaznenog progona kako bi se spriječile te vrste kaznenih djela; pozdravlja pojačanu suradnju Republike Moldove s Agencijom Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol), Agencijom Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (CEPOL) i Frontexom, te poziva Komisiju i Vijeće da ojačaju prisutnost tih institucija u Moldovi; pozdravlja blisku suradnju u okviru Centra EU-a za potporu unutarnjoj sigurnosti i upravljanju granicama u Moldovi i poziva na jačanje Centra EU-a za potporu, među ostalim imenovanjem i održavanjem kontaktnih točaka u relevantnim institucijama EU-a i pružanjem dodatne finansijske pomoći EU-a za njegove operativne aktivnosti; poziva EU i njegove države članice da povećaju potporu moldavskom Ministarstvu unutarnjih poslova i poboljšaju suradnju s Republikom Moldovom u pogledu razmjene klasificiranih podataka;
12. pozdravlja činjenicu da se Republika Moldova obvezala da će uložiti veće napore kako bi ispunila zahtjev iz mišljenja Komisije za ukidanje oligarhijskog sustava: pozdravlja nacrt zakona o ukidanju oligarhijskog sustava, zakonodavstvo o vlasništvu nad medijima i donošenje nove strategije za upravljanje državnom imovinom, državnim poduzećima i subjektima s državnim kapitalom za razdoblje od 2022. do 2030.; međutim, potiče vlasti da razmotre preporuke Venecijanske komisije o usvajanju sustavnog pristupa usmjerенog na jačanje institucija i zakonodavstva u vezi sa sprečavanjem monopola, politikom tržišnog natjecanja, političkim strankama, izborima, oporezivanjem te borbotom protiv korupcije i pranja novca; poziva Europsku komisiju da pojasni postupak ukidanja oligarhijskog sustava koji je opisan u devet koraka;

13. ponavlja poziv na inovativnu, komplementarnu i fleksibilnu interakciju između provedbe Sporazuma o pridruživanju i procesa pregovora o pristupanju, čime bi se omogućila postupna integracija Republike Moldove u jedinstveno tržište EU-a na temelju prioritetnog akcijskog plana i relevantnih sektorskih programa te omogućio pristup relevantnim fondovima EU-a, čime bi se moldavskim građanima omogućilo da koriste prednosti pristupanja tijekom cijelog procesa, a ne samo na njegovu završetku;
14. ističe važnost nastavka procesa reformi u zemlji kako bi se poboljšao životni standard stanovništva, posebno ranjivijih skupina stanovništva i onih u provinciji, te kako bi se mlađim generacijama pružile dobre prilike za život i rad u zemlji; također podsjeća da Moldova mora poštovati svoje obveze u pogledu poboljšanja rodne ravnopravnosti i borbe protiv nasilja nad ženama, kako je navedeno u devet koraka utvrđenih u mišljenju Komisije;
15. očekuje da će Republika Moldova ispuniti devet koraka utvrđenih u mišljenju Komisije i procjeni Komisije u okviru paketa za proširenje iz 2023.; poziva Komisiju i Europsko vijeće da u tom kontekstu do kraja 2023., nakon što se ispuni devet koraka, započnu pregovore o pristupanju EU-u;
16. poziva EU i države članice da podrže integraciju Republike Moldove uključivanjem te zemlje u programe, instrumente i agencije EU-a, kao što su program EU-a za jedinstveno tržište, program Digitalna Europa, Mechanizam EU-a za civilnu zaštitu, Europska agencija za okoliš, Instrument za povezivanje Europe i Europska obrambena agencija, Tijelo europskih regulatora za električke komunikacije (BEREC), DiscoverEU, Program za zapošljavanje i socijalne inovacije i drugi, kao i povećanjem sudjelovanja Republike Moldove u programima kojima se već pridružila, kao što je Erasmus Mundus;
17. poziva EU i države članice da nastave pružati političku, gospodarsku i humanitarnu potporu Republici Moldovi, među ostalim preko platforme za potporu Moldovi uspostavljene 2022., te da promiču vladavinu prava, demokraciju i reforme u toj zemlji; poziva EU i države članice da intenziviraju finansijsku i tehničku pomoć kako bi se podržao brz i učinkovit proces integracije Republike Moldove u EU te poziva na pružanje finansijske pomoći Republici Moldovi, posebno u obliku izravne proračunske potpore; poziva na održavanje političkih brifinga Republici Moldovi prije i nakon sastanaka Vijeća, u skladu s trenutačnom praksom za zemlje zapadnog Balkana;
18. prepoznaje važnost sveobuhvatnog paketa potpore EU-a, kojim je od listopada 2021. mobilizirano više od 1,09 milijardi EUR u obliku zajmova i bespovratnih sredstava za jačanje otpornosti Moldove; pozdravlja činjenicu da je Komisija 5. travnja 2023. isplatila 10 milijuna EUR bespovratnih sredstava kao dio drugog obroka tekuće makrofinansijske pomoći Republici Moldovi, čiji je ukupan iznos 150 milijuna EUR i za koji očekuje da će odmah i u potpunosti biti isplaćen; očekuje da će isplata dodatnih 40 milijuna EUR u zajmovima uslijediti početkom svibnja 2023.; poziva Komisiju da brzo isplati 105 milijuna EUR proračunske potpore najavljene u studenome 2022. kako bi se poduprli naporu Moldove u pogledu makroekonomski stabilizacije; pozdravlja dodatno povećanje makrofinansijske pomoći u iznosu od 145 milijuna EUR

koje je Komisija predložila te potvrđuje da je spreman poduprijeti tu mjeru; poziva na brzo donošenje prijedloga kako bi se omogućila isplata sredstava tijekom 2023.;

19. poziva Komisiju da pripremi paket potpore za Republiku Moldovu koji je Europsko vijeće zatražilo 23. ožujka 2023. najkasnije na sastanku Europskog vijeća 29. lipnja 2023. kako bi se ojačali otpornost, sigurnost, gospodarstvo i opskrba energijom te zemlje i podržao njezin pristup EU-u;
20. naglašava da je važno Republici Moldovi što prije omogućiti pristup prepristupnim financijskim instrumentima EU-a; poziva Komisiju da što je prije moguće predstavi prijedlog za reviziju Uredbe o instrumentu IPA III², uključujući prijedlog za dostatno povećanje ukupnog proračuna instrumenta IPA III; naglašava važnost osiguravanja sinergija između programa EU-a i dodatnih sredstava koja osiguravaju EU i međunarodne finansijske institucije, države članice, partneri i drugi donatori;
21. pozdravlja privremene mjere liberalizacije za potporu gospodarstvu Republike Moldove odobravanjem godišnjih carinskih kvota oslobođenih od carine da bi Moldova premostila gubitak svojih izvoznih tržišta u Rusiji, Bjelarusu i Ukrajini; poziva EU da poduzme brze i važne mjere u cilju trajne liberalizacije svojih carinskih kvota kako bi se osigurala predvidljivost i povećala srednjoročna i dugoročna privlačnost Moldove za ulagače, kako je zatražila moldavska vlada; konstatira da bi, s obzirom na to da je poljoprivreda ključni gospodarski sektor za Republiku Moldovu, navedene mjere također trebalo popratiti potporom za održivost moldavske poljoprivredne proizvodnje; poziva EU da, s obzirom na strukturu malog gospodarstva Republike Moldove i na temelju pozitivnih revizijskih ocjena, dopusti i uvoz moldavskih proizvoda životinjskog podrijetla i uključi moldavske poljoprivrednike u mehanizam naknade za proizvođače pogodene poremećajima na tržištu koji su posljedica rata u Ukrajini;
22. osuđuje kontinuirane energetske ucjene Rusije i izražava potporu naporima Republike Moldove da poveća svoju energetsku sigurnost diversifikacijom izvora opskrbe, smanjenjem potrošnje i kupnjom energije na europskom tržištu, razvojem interkonekcijske infrastrukture (npr. visokonaponskih vodova Isaccea-Vulcănești i Suceava-Bălți), te da zaštititi svoje građane putem kompenzacijskog plana za najranjivije skupine pomoću Fonda za energetsku ranjivost; poziva EU i njegove države članice da nastave podupirati Republiku Moldovu u postizanju energetske neovisnosti, među ostalim povećanjem njezina proizvodnog kapaciteta, povezivosti, diversifikacije, privlačenjem ulaganja u obnovljive izvore energije i energetsku učinkovitost, uz istodobno osiguravanje ekološke održivosti i težnju prema ugljičnoj neutralnosti, u skladu sa strateškim prioritetima Moldove; potiče EU da iskoristi sredstva za hitne slučajeve kako bi se poboljšalo povezivanje Republike Moldove na elektroenergetsku mrežu EU-a i smanjila ovisnost o energiji proizvedenoj u Pridnjestrovju; ističe ključnu narav doprinosa EU-a i partnerskih doprinosa u ublažavanju učinka ruske agresije na Ukrajinu na moldavske cijene energije te poziva na pružanje dodatne pomoći prema potrebi; potiče Moldovu da u potpunosti iskoristi zajednički mehanizam nabave plina

² Uredba (EU) 2021/1529 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. rujna 2021. o uspostavi Instrumenta prepristupne pomoći (IPA III). SL L 330, 20.9.2021., str. 1.

preko platforme EU-a za energiju kako bi se zajamčila njezina sigurnost opskrbe i pristup cjenovno pristupačnoj energiji; poziva institucije EU-a da pomognu Republici Moldovi u tom nastojanju;

23. poziva EU i njegove institucije da podrže napore Republike Moldove u području modernizacije njezina sustava plaćanja kako bi se ispunili uvjeti za integraciju u jedinstveno područje plaćanja u eurima (SEPA) te da poduzmu potrebne korake za postizanje cilja ukidanja naknada za roaming između Republike Moldove i EU-a, počevši s proširenjem programa „u roamingu kao kod kuće” na Republiku Moldovu;
24. pozdravlja produljenje Sporazuma između EU-a i Moldove o liberalizaciji cestovnog prijevoza tereta do 30. lipnja 2024., čime će se Moldovi omogućiti da u potpunosti iskoristi alternativne izvozne rute kako bi podržala svoje gospodarstvo; pozdravlja sudjelovanje Moldove u radu Prometne zajednice i potiče daljnju suradnju kako bi se utabao put punom članstvu Moldove u Ugovoru o Prometnoj zajednici, kao i osnivanje predstavništva Prometne zajednice u Kišinjevu; poziva tajništvo Prometne zajednice da podrži izradu akcijskog plana za prenošenje pravne stečevine EU-a u području prometa u nacionalno zakonodavstvo;
25. poziva EU da dodatno podupre obnovu i nadogradnju željezničke infrastrukture u Republici Moldovi, kao i luke Giurgiuleşti, kao dio rješenja za pitanja regionalne i globalne sigurnosti opskrbe hranom te kao način podupiranja gospodarstava Republike Moldove i Ukrajine;
26. pozdravlja pristupanje Moldove programu „EU za zdravlje” i poziva Europsku komisiju da Moldovi ponudi dodatnu potporu za pokretanje i provedbu tog programa;
27. potiče organizaciju bilateralnih parlamentarnih sastanaka između parlamenata država članica i parlamenta Republike Moldove, kao i između Komisije i vlade Republike Moldove, te preporučuje razmatranje načina da se približi trenutak u kojem bi promatrači iz Republike Moldove mogli početi sudjelovati u radu Europskog parlamenta, primjerice njegovim povezivanjem sa završetkom pregovora o određenim skupinama tema; izražava spremnost da doprinese potpori i jačanju parlamentarne demokracije u Republici Moldovi, među ostalim putem dijaloga „Jean Monnet”, kada nacionalni kontekst to dopušta;
28. podsjeća na to da je konsolidacija administrativnih kapaciteta Republike Moldove ključan uvjet utvrđen u mišljenju Komisije od 17. lipnja 2022.; prima na znanje utjecaj ruskog rata protiv Ukrajine na preopterećene proračunske i administrativne kapacitete Republike Moldove; u tom pogledu poziva moldavske vlasti da nastave ulagati napore u povećanje kvalitete i kapaciteta osoblja javne uprave koje radi na pristupanju EU-u; potiče Komisiju da uputi dužnosnike EU-a u moldavska ministarstva; poziva Komisiju da, s obzirom na izazove i status Republike Moldove kao zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u, dodatno poveća svoje kapacitete u pogledu osoblja koje se bavi procesom pristupanja Republike Moldove i podupire ga, i u Bruxellesu i u Kišinjevu te da u okviru Glavne uprave za susjedsku politiku i pregovore o proširenju (DG NEAR) osnuje poseban odjel za Republiku Moldovu;

29. naglašava da će suradnja s civilnim društvom i njegovo sudjelovanje u donošenju odluka biti temelj svake uspješne provedbe potrebnih reformi kako bi se Republika Moldova približila EU-u; poziva institucije EU-a i države članice da povećaju potporu civilnom društvu u Republici Moldovi;
30. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću Europe, Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju, Ujedinjenim narodima te predsjednici, vladu i parlamentu Republike Moldove te Ruskoj Federaciji.